

VABILO

Datum: 3. 6. 2022
Številka: PO-21/2022

Košnja trave v Halozah

Spoštovane članice in člani SED, ljubitelji in prijatelji,
vabimo vas na obisk Haloz, na ogled košnje trave in na prijetno druženje z Etnografskim društvom
Orači Okič iz Velikega Okiča v Zgornjem Leskovcu

11. 6. 2022

Foto: Miha Peče

Smo v juniju 2022, bliža se poletje, ko se začenjajo poletne počitnice in se delo pri SED nekoliko umiri. Zato vas za zaključek pomladnega delovanja vabimo na ekskurzijo v Haloze, natančneje v Veliki Okič, na obisk k Etnografskemu društvu Orači Okič, ki so pred leti prejeli Murkovo listino in s katerim uspešno sodelujemo že mnogo let (več o njih: <https://www.etno-muzej.si/sl/razstave/pustni-oraci-okic-z-oranjem-do-dobre-letine>).

Tokratna ekskurzija je bila napovedana že pred leti, vendar je takrat ni bilo mogoče izpeljati, zato vas letos po vseh zatišjih in protikoronskih ukrepih vabimo, da se nam pridružite na košnji trave in na obisku okoliških romantičnih haloških krajev.

Ker se košnja začinja okoli 5. ure zjutraj, predlagamo, da tisti, ki si hočete košnjo ogledati, jo fotografirati in se morda pomeriti s kosci, pridete že v petek zvečer, 10. 6. 2022.

Prespite lahko v bližnjih gostiščih, vendar si morate sami urediti prenočevanje. Med njimi sta gostišče Pri treh lipah in Ob ribniku. Cena prenočišča je med 30 in 45 €.

Košnja se bo začela v Repiščih, v eni od dvanajstih vasi, ki obdajajo Zgornji Leskovec.

(<https://www.turizem.haloze.org/p/zgornji-leskovec.html>).

Tiste, ki se želite ekskurziji pridružiti pozneje, pa vabimo, da se do 9. ure pripeljete do Zg. Okiča. Ogledali si bomo cimpračo, kjer orači hranijo svoje pustne pripomočke, kostume in maske, s katerimi vsako leto sodelujejo na pustnih prireditvah. Obiskali bomo Park dediščine v Cirkulanah (<https://www.park-cirkulane.si/>) in nov Viničarski muzej na Gorci pri Podlehniku.

Ekskurzijo bo strokovno vodil Andrej Brence, kustos etnolog iz Pokrajinskega muzeja Ptuj, sodelovali pa bodo tudi Benjamin Vidovič, Zdenka Golubović in lokalni vodiči.

Avtobusnega prevoza tokrat ne bo, ker so poti neprimerne za velika vozila in kombije, zato bomo na pot odšli z osebnimi avtomobili.

5.00 – Repišče, košnja trave

7.00 – jutranji prigrizek in kava

9.00 – konec košnje

9.00 – 10.00 malica – »južina« (pridružitve skupine, ki se pripelje iz Ljubljane)

11.00 – odhod v pristavo k Benjaminu Vidoviču

12.00 – 13.00 obisk Parka dediščine v Cirkulanah, kjer je vstopnina 3,5 € na osebo

13.00 – 14.00 obisk Viničarskega muzeja na Gorici pri Podlehniku in ogled etnografske zbirke. Cena ogleda zbirk je od 3 do 5 € na osebo.

16.00 – pozno kosilo na Gorci, z domačo in lokalno hrano

Prevoz bo z osebnimi avtomobili; o delitvi stroškov se dogovorite z voznikom.

Cena kosila bo: 21,00 € (plača vsak sam – všteto kosilo, pokušina, vstopnina v Viničarski muzej)

Vstopnine: 3,5 € na osebo – Park dediščine

Prijave sprejemamo do 7. 6. 2022 v pisarni SED (info@sed.drustvo.si, zora.slivnik@gmail.com) ali na tel. št. 051 726 007 (Zora).

Strokovno vodstvo:

Andrej Brence, l. r.

Kustos PM Ptuj

Zora Slivnik Pavlin, l. r.

DS za »Rajže«

Alenka Černelič Krošelj, l. r.

Predsednica SED

Priloge:

<https://discoverptuj.eu/haloze-cudoviti-svet-goric-in-rajskih-dobrot/> nekaj o Halozah

Etnografsko društvo Orači Okič: <https://www.etno-muzej.si/sl/razstave/pustni-oraci-okic-z-oranjem-do-dobre-letine>).

Sedež društva je v stari zasebni "cimprači", Mlakarjevi preši, kjer društvo hrani "korantije" in drugo pustno opremo in kjer se redno sestajajo. Glavna aktivnost društva je posvečena pripravi in izvedbi haloškega "fašenka". Cilj društva je, da bi se ohranile značilne maske, oblačila in pustni liki ter splošna podoba pustnega dogajanja v okviru izvirnega krajevnega izročila. V ta namen so rekonstruirali oblačila pustnih likov po redkih ohranjenih predlogah.

Osrednja pustna skupina so orači s koranti, kujeki, pokačem in babo, ob njej pa rusa z godcem in gonjačem. Med koranti izstopata t.i. "zajčji" in "kozji" korant, ki sta največji krajevni posebnosti.

Dejavnost društva obsega tudi ohranjanje drugih krajevnih šeg in navad. Prirejajo skupno martinovanje, kurjenje kresa in pokanje na "vüzenci" ter prvomajsko pokanje s karbidom. Vsako leto za člane društva in druge krajane pripravijo prvomajski pohod po Halozah.

Društvo si prizadeva za sodelovanje z drugimi pustnimi skupinami v Sloveniji, z raziskovalci ljudske kulture in za priznanje kulturne raznovrstnosti po standardih UNESCO, kar bi preprečilo zlorabo izvirne pustne tradicije.

Benjamin Vidovič

Cirkulane: <https://www.park-cirkulane.si/park-dediscine/>

Park dediščine Cirkulane se nahaja na čudoviti lokaciji v centru Cirkulan, tik ob cerkvi sv. Katarine. Gre za etnološki muzej na prostem, ki ponuja vpogled v tradicionalni način življenja in dela naših prednikov.

Dolgoletna prizadevanja domačinov, da bi v Cirkulanah ohranili vsaj del dediščine, ki hitro izginja, so se začela uresničevati leta 2017, ko je Občinski svet Občine Cirkulane podprl pobudo, naj lokalna skupnost prevzame skrb za eno od tipičnih haloških cimpranih hiš, v kateri bi nastal lokalni etnografski muzej.

V letu 2019 je bil pripravljen projekt vzpostavitve etnološkega muzeja z imenom Park dediščine Cirkulane, ki je bil zgrajen in urejen v letu 2021.

Jedro muzeja predstavljajo s slamo krita cimprana hiša, manjši hlev in kolarnica s skednjem. Stavbe so opremljene z originalno opremo in drugimi predmeti, ki so jih za muzej donirali domačini. V sklop muzeja sodijo tudi zeliščni vrt, brajde in čebelnjak.

Z objekti, kmečkih orodjem in opremo ter zbirkami etnoloških predmetov predstavljamo materialno dediščino naših prednikov, preko dogodkov in aktivnosti, ki potekajo v parku skozi vse leto, pa tudi nesnovno dediščino, kot so tradicionalna znanja, spretnosti, šege in navade.

(vir: Vodnik po Občini Cirkulane, 2018)

Gorca

<https://www.turizem.haloze.org/p/podlehnik.html>

Turistično društvo Podlehnik na idilični lokaciji v Halozah ponuja ogled **Viničarskega muzeja na Gorci**. V viničariji sta urejeni črna kuhinja s kuhinjsko posodo in pripomočki, pohištvom in krušno pečjo ter vinska klet. Ogled spremljajo zgodbe o Halozah, delu in življenju viničarjev ter degustacija vin lokalnih vinarjev s tradicionalno haloško kulinariko.

V bližini Viničarskega muzeja se nahaja etnografska zbirka predmetov in orodij za potrebe haloškega dela in življenja nekoč.

(vir: splet)